

W GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr 52

Częstochowa, niedziela/poniedziałek 2/3 marca 1947 roku.

Rok III.

Bevin o polityce zagranicznej

LONDYN (PAP) — Na wczorajszym posiedzeniu Izby Gmin wygłosił minister Bevin przemówienie, w którym przedstawił stanowisko rządu brytyjskiego wobec aktualnych zagadnień polityki międzynarodowej. Na wstępie minister Bevin wyraził zadowolenie z powodu podpisania traktatów pokojowych z Węgrami, Rumunią, Finlandią i Włochami. Ratyfikacja tych traktatów pozwoli na rozwój stosunków z tymi państwami na podstawie bardziej normalnej. Ratyfikacja traktatu z Włochami pozwoli Wielkiej Brytanii odwołać 45.000 wojska z Włoch. Przechodząc do sprawy traktatu minister Bevin oświadczył: „Nie miałem nigdy wątpliwości, że Jugosławia podpisze traktat i jestem przekonany, że będzie go ratyfikowała. Bevin podkreślił konieczność uczynienia z Triestu portu, z którego mogłaby korzystać Austria, Szwajcaria, Polska, Węgry i Czechosłowacja. Bevin zapowiedział, że handlowa komisja włoska przybędzie do Anglii w przyszłym miesiącu, aby przestudować i

poprawić wzajemne stosunki gospodarcze. Omawiając problem odszkodowań minister zaznaczył, że zniszczenia, wyrządzone ZSRR przez inwazję wojsk niemieckich, włoskich, węgierskich i rumuńskich, są tak okrutne, że zaledwie można temu dać wiarę. Przypominając, że w ZSRR armie satelitów współpracowały z armią niemiecką i włoską w niszczeniu tysięcy zakładów przemysłowych, Bevin dodał: „rozumiemy uczucia ZSRR w tej sprawie“. Mówiąc o Grecji oświadczył: „Niezależnie od tego, co się mówi obecnie na temat Grecji, nie należy zapominać co Grecja zrobiła w dziedzinie odbudowy“. Bevin wyraził również uznanie Jugosławii za dzieło odbudowy. Przypominając decyzje z 1919 r. Bevin podkreślił, że popełniono wielki błąd, oddając tyle Słowian pod panowanie włoskie. Tym razem nie popełni się tego błędu. Triest nie będzie nowym Gdańskiem. Następnie Bevin zaprzeczył pogłoskom, jakoby Triest miał stanowić niebezpieczeństwo dla Słowian. Wyraził on nadzieję, że de-

cyzja w sprawie Triestu zda próbę życia.

Sprawa Dunaju

Bevin wyraził zadowolenie z powodu decyzji, w myśl której w ciągu 6 miesięcy od chwili ratyfikacji traktatu z satelitami Niemiec odbędzie się konferencja w sprawie Dunaju. Na konferencji tej, w której wezmą udział cztery mocarstwa oraz przedstawiciele państw naddunajskich, omówione będą problemy związane z wolnością żeglugi na Dunaju.

Granice

jugosłowiańsko-austriackie i włosko-austriackie

Mówca podkreślił, że zdaje sobie sprawę z trudności związanych z ustaleniem granicy austriacko-jugosłowiańskiej i austriacko-włoskiej. Wyraził on przekonanie, że w sprawie tej państwa zainteresowane osiągną porozumienie. Zdaniem Bevina Austria, Jugosławia, Włochy i Francja również powinny porozumieć się w sprawie wspólnego korzystania z źródeł energii wodnej w Alpach.

stwierdzał, że wyrażono życzenie prolongowania traktatu brytyjsko-radzieckiego oraz zacieśnienia wzajemnych serdecznych stosunków między naszymi dwoma narodami.

Bevin wyraził się z zadowoleniem o postępach poczynionych w pracach nad przygotowaniem traktatu angielsko-francuskiego. W najbliższej przyszłości rokowania w tej sprawie zostaną prawdopodobnie pomyślnie zakończone. O zamiarze zawarcia

nowego układu francusko-angielskiego zawiadomiono Związek Radziecki, Stany Zjednoczone oraz rządy dominiów. Przedstawiciele Francji i Wielkiej Brytanii omawiają obecnie problemy gospodarcze, interesujące oba kraje. Wymienili oni również swe poglądy na sprawę Niemiec. — Minister Bevin zapowiedział, że rząd brytyjski będzie dążył do zawarcia układów gospodarczych również z innymi krajami.

Projekt paktu 4-ch mocarstw

Rząd brytyjski — oświadczył Bevin — pragnie, aby na konferencji moskiewskiej powzięto decyzję w sprawie zawarcia paktu między Stanami Zjednoczonymi, ZSRR, Francją i Wielką Brytanią. Celem tego paktu, proponowanego już przez Byrnese, ma być zabezpieczenie Europy przed powtórzeniem się agresji.

Stosunki brytyjsko-amerykańskie

Minister Bevin podkreślił przyjazny charakter stosunków brytyjsko-amerykańskich i wyraził zadowolenie z tego, że w Moskwie będzie miał okazję omówić z sekretarzem stanu Marshalllem sze-

reg zagadnień, interesujących oba kraje.

Udział Wielkiej Brytanii w pracach ONZ

Przedstawiając udział Wielkiej Brytanii w pracach ONZ minister Bevin podkreślił szczególne znaczenie toczących się obecnie obrad w sprawie rozbrojenia. Podstawą rozbrojenia — powiedział — musi być ustanowienie systemu zbiorowego bezpieczeństwa. Mówca wyraził się również z zadowoleniem o pracach Rady Społeczno-Ekonomicznej. Następnie minister Bevin przedstawił brytyjski punkt widzenia na konflikt brytyjsko-egipski, wspomniawszy o sytuacji w Chinach i Indonezji oraz powtórzył swe stanowisko w sprawie Palestyny.

Sprawa Niemiec

Bevin podkreślił, że zdaje sobie sprawę z trudności związanych z rozwiązaniem problemu niemieckiego. Jest to zagadnienie istotne dla pokoju świata. Bevin zaznaczył, że w centrum Europy nie można pozostawić 66 milionów ludzi w stanie upośledzenia. Doprowadziłoby to do obniżenia poziomu życia gospodarczego w innych krajach i mogłoby zahamować ich rozwój. Z drugiej jednak strony zdaje sobie minister Bevin sprawę z tego, że należy czuwać nad bezpieczeństwem Europy. Nie jesteśmy prawie pewni, czy nawet po dwóch wojnach i po dwóch klęskach Niemcy uświadomili sobie skutki wojny i nonsens wojny, jako argumentu politycznego — powiedział minister Bevin. Mówca wyraził obawy, że nieporozumienie między mocarstwami może w rezultacie przyczynić się do odrodzenia Niemiec. Doświadczenia ostatnich tygodni — powiedział Bevin, nawiązując do wykrytej tajnej organizacji hitlerowskiej — pouczają nas, że należy zachować szczególną czujność, aby zahamować proces odrodzenia hitlerystów. Następnie przedstawił Bevin poglądy rządu brytyjskiego na przyszły ustrój Niemiec. Ustrój ten miałby się opierać na zasadzie federacyjnej. Niemcy zostałyby zdecentralizowane. Poszczególne prowincje posiadałyby własne rządy, które delegowałyby swych przedstawicieli do rządu centralnego. Kompetencje rządu centralnego byłyby ograniczone. — Fakt połączenia strefy brytyjskiej ze strefą amerykańską tłumaczy Bevin koniecznością rozwiązania pilnych problemów go-

spodarczych. Z zadowoleniem podał minister Bevin do wiadomości, że wydobycie węgla w strefie brytyjskiej Niemiec zwiększyło się z 175.000 ton dziennie do 250.000 ton.

Zadania konferencji moskiewskiej

Przedstawiając zadania, jakie czekają ministrów spraw zagranicznych na konferencji moskiewskiej, Bevin zaznaczył: „Ani przez chwilę nie przypuszczałem, że na obecnej konferencji moskiewskiej opracujemy tekst traktatu pokojowego z Niemcami. Zadaniem naszym jest podjęcie koniecznych kroków celem przygotowania następnej fazy rokowań, w której będziemy mogli doprowadzić dzieło do końca. — Na konferencji moskiewskiej — powiedział Bevin — ministrowie spraw zagranicznych dokonają przeglądu prac Rady Kontroli i zanalizują wydarzenia, jakie zaszły w Niemczech i dokola Niemiec od konferencji poczdamskiej.

Granice Niemiec

W sprawie granic niemieckich

Stosunki z ZSRR i Francją

Bevin oświadczył następnie, że traktat angielsko-radziecki powinien być zrewidowany. Należy z traktatu angielsko-radzieckiego usunąć przedawnione ustępy, które były aktualne przed utworzeniem Organizacji Narodów Zjednoczonych. Generalissimus Stalin przedstawił ustępy, które jego zdaniem należałoby usunąć, jako przedawnione. Rząd brytyjski w najbliższym czasie przed-

stawi w tej sprawie swoje propozycje rządowi radzieckiemu. W międzyczasie — powiedział — ze szczególnym zadowoleniem

Pewne roszczenia terytorialne wysunęła również Czechosłowacja, Holandia, Belgia i Luxemburg. Wielka Brytania nie mogła by podjąć się obowiązków, które by wynikły z dalszych akcji przesiedleńczych ludności, wobec obciążenia i trudności, jakie tego rodzaju przesiedlenia już wywołały w brytyjskiej strefie okupacyjnej.

Granice zachodnie Polski są ostateczne

WARSZAWA (PAP) — Na koferencji prasowej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w dniu 28 ub. m. rzecznik MSZ na pytanie korespondentów zagranicznych w sprawie przewidywanych trudności, jakie zdaniem ministra Bevina powstaną na konferencji moskiewskiej w sprawie zachodnich granic Polski, oświadczył, że nie przewiduje specjalnych trudności, ponieważ sprawa ta została uregulowana na konferencji w Poczdamie, gdzie nie linia demarkacyjna, a granica między Polską, a Niemcami została wytyczona. Ta sama umowa uregulowała sprawę wysiedlenia Niemców z polskich terenów odzyskanych, przy czym kontrolę nad wysiedleniem powierzono komisji międzysojuszniczej. Rzecznik MSZ wyraził nadzieję, że sygnatariusze rozumiejąc polski punkt widzenia w sprawie, która jest kwestią życia lub śmierci dla Polski, przy dobrej woli uzgodnią swe stanowisko zgodnie z postulatami Polski.

WARSZAWA (SAP) — Do Londynu wyjechała delegacja handlowa do

rokowań z Wielką Brytanią w składzie: przewodniczący — dr Tadeusz Lychowski, zast. przewodn. — dr Edmund Wiszniewski, sekretarz — Jerzy Żochowski. Ponadto w skład delegacji wchodzi eksperci z Ministerstwa Przemysłu, Narodowego Banku Polskiego, Biura Rozrachunków Między narodowych, „Społem“, Ministerstwa Skarbu.

Rasizm „idea“ spiskowców węgierskich

LONDYN (BBC) (obsł. wł.) — W pierwszym dniu procesu przeciw członkom spisku antyrepublikańskiego na Węgrzech przesłuchiwany jako pierwszy oskarżony Donat potwierdził postawione mu zarzuty, jednocześnie nadmieniając, że jest „niewinny z punktu widzenia moralnego“. Dalej oświadczył on, że plan obalenia władzy obecnego rządu na Węgrzech opierał się na zasadach rasizmu a nie na przywróceniu władzy b. regenta Horthy'ego.

Podziemie ujawnia się

WARSZAWA (PAP). — W dniu 27 b. m. zgłosili się do Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publ. na województwo warszawskie: komendant obwodu WiN Jan Piesiewicz pseudonim „Czarny“, oraz szef łączności w powiecie Garwolin Grzegorz Pańniczek ps. „Jawor“ i dokonali formalności ujawnienia się.

Obaj wymienieni po powrocie na teren powiatu garwolińskiego przygotowują ujawnienie się około 50 pozostających pod ich dowództwem członków WiN. Na terenie powiatu Ostrołęka proces ujawniania się członków podziemia oraz składania broni trwa nadal. Dotychczas ujawniło się blisko 90 członków WiN i NSZ oraz złożonej powyżej 100 sztuk różnej broni wraz z amunicją. W Warszawie zorganizowano komisję amnestyjną dla ujawniających się. Zgłaszający się otrzymują zaświadczenia o ujawnieniu oraz pomoc doraźną w razie potrzeby.

Realizacja amnestii posuwa się naprzód

WARSZAWA (PAP). — Wojskowe Sądy i Prokuratury, mając na uwadze kwestię jak najszybszego zrealizowania postanowień amnestii, bezwzględnie przystąpiły do rozpoznawania i selekcji spraw, przedłużając czas pracy wojskowego aparatu sądowego do godziny 7-mej wieczór. Przede wszystkim rozpoznawane są te sprawy, w których skazani prawomocnymi wyrokami będą mogli na mocy amnestii bezwzględnie opuścić więzienia. Jednocześnie stosownie do art. 11 § 1 Ustawy Amnestyjnej. Sądy umarzają postępowanie wobec osób, którym ewentualnie wymierzona kara nie przekraczałaby granicy kar, podlegających na mocy amnestii darowaniu. Stąd wiele osób, oczekujących na rozprawę sądową w więzieniu prewencyjnym — znajdzie się wkrótce na wolności.

W dniach 27 i 28 lutego Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie umorzył w powyżej opisanym trybie 99 spraw, z których znaczna większość dotyczyła przestępstw, przewidzianych w rozdz. 1 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 roku (przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu publicznemu). Równolegle rozwija się akcja pomocy dla amnestiowanych. Komisja Centralna Związków Zawodowych, która wchodzi w skład Międzyministerialnej Komisji Pomocy Amnestiowanym wydała odpowiednie instrukcje określone komсом Związków Zawodowych. Poleca się przestrzeganie rzeczowego i życzliwego stosunku do amnestiowanych na terenie poszczególnych zakładów pracy, ułatwianie im powrotu do normalnego życia, pomaganie amnestiowa-

nym w uzyskaniu kwalifikacji zawodowych oraz przyjmowanie ich na członków Związków Zawodowych, jeżeli wykażą się uczciwą pracą i rzetelnym ustosunkowaniem się do Polski Demokratycznej. Jeśli chodzi o pomoc PCK, którego przedstawiciel wchodzi również w skład komisji niesienia pomocy amnestiowanym, to instytucja ta zarezerwowała miejsca amnestiowanym w szpitalach oraz pewną ilość miejsc w sanatoriach, domach zdrowia PCK, domach wypoczynkowych i schroniskach Ministerstwa Aprowizacji i Handlu ze swej strony przydzieliło na zapatrzenie objętych amnestią komplety ubrań męskich wełnianych, bielizny męskiej, kurtki oraz dla kobiet sukienki, płaszcze zimowe i komplety bielizny damskiej.

Odszkodowania Anglii i Ameryki od Niemiec

W ostatnim numerze pisma radzieckiego „Nowoje Wremia” (Nr 6) ukazał się artykuł omawiający sprawę odszkodowań Anglii i Ameryki od Niemiec. Artykuł ten podajemy w obszernym skrócie.

Anglia i Ameryka nie określiły dotychczas globalnie sumy odszkodowań, jakiej domagają się od Niemiec. Nie znaczy to jednak, jak niektórzy sądzą, jak to stara się przedstawić pewna kategoria prasy w Anglii i USA, by dotychczas nie otrzymały tytułem odszkodowań z tego kraju. Z danych, ogłoszonych przez pułkownika Wilkinsona — kierownika wydziału przemysłowego amerykańskiej administracji wojskowej wynika, że w amerykańskiej strefie okupacyjnej demontuje się na rzecz odszkodowań najważniejsze przedsiębiorstwa. Wartość kilku z nich została już oceniona przez ekspertów na sumę 262 milionów marek. Oficjalny program reparacji przewiduje wywiezienie wszystkich fabryk niklowych, 96% fabryk motorów lotniczych, 70% fabryk motorów motocyklowych, przedsiębiorstwa instrumentalnej budowy maszyn i wiele innych. Niektóre rodzaje urządzeń unikalnych zostały już oddane do Anglii i USA. Głównym jednak źródłem zaspokojenia pretensji Wielkiej Brytanii i USA są t. zw. „ukryte reparacje”. Polegają one na konfiskacie znacznej części bieżącej produkcji. Chociaż przedstawiciele krajów anglosaskich wypowiadają się przeciw takiemu systemowi spłacania reparacji.

Z komunikatów agencji Reutersa wynika, że w drugiej połowie 1946 r. wysłano do Anglii najbardziej nowoczesne maszyny z bieżącej produkcji fabryki Fritz Muller Werke w Ober-Eslingen. Na początku 1947 r. odprawiono na adres kilku wielkich firm w Anglii wiele maszyn, wśród których znajduje się sporo wzorów unikalnych i maszyn doświadczalnych. Pod koniec ub. roku władze angielskie skonfiskowały i wysłały do Anglii prawie całą gotową produkcję fabryki Simmen — Schuckert w Mülheim'e, produkującej turbiny i części do nich.

W drugiej połowie ub. roku — wywieziono z Niemiec do Anglii 300 tys. ton włókna drzewnego wartości półtora miliona funtów szterlingów (dane „Berliner Zeitung”).

Anglia wywozi również z Niemiec miliony ton węgla — jedne go z podstawowych artykułów dla spłaty odszkodowań. Dochodzi nawet do tego, że cała produkcja 20 fabryk piór wiecznych w strefie angielskiej zostaje oddana do dyspozycji angielskiej administracji wojskowej.

Ameryka również nie rezygnuje z konfiskaty bieżącej produkcji na rzecz swych odszkodowań. Z rozkazu amerykańskich władz okupacyjnych zebrano i przetranszowano celem wysyłki do Ameryki 12 tys. ton aluminium.

95% produkcji znanej fabryki aparatów fotograficznych Agfa-Werke w Monachium dostaje się do rąk władz okupacyjnych. W końcu listopada 1946 r. dyrekcja rady ziemskiej strefy amerykańskiej zwróciła się z prośbą do wojсковej administracji, by uchwiliła zarządzenie o dostawie przez fabryki obuwa 245 tys. par obuwa z bieżącej produkcji. Próba ta świadczy o tym, że dostawy takie były uskuteczniane.

Najbardziej istotnym źródłem ukrytych reparacji dla władz angielskich i amerykańskich jest eksport towarów z Niemiec po obniżonych, wyznaczonych przymusowo przez władze okupacyjne cenach. Z danych ogłoszonych przez władze okupacyjne wynika, że wywóz z jednej tylko Bawarii wynosił w 1946 r. 20 milionów dolarów. Znaczna część tej sumy może być niewątpliwie uznana za skryte reparacje.

Jedną jeszcze z form ukrytych odszkodowań jaką otrzymują Anglia i Ameryka są niemieckie patenty i wynalazki, przyjęły one ze stref zachodnich około 200 tys. patentów. Korespondentowi gazety „News Chronicle”, udało się zapoznać ze sprawozdaniem specjalnej anglo-amerykańskiej komisji dla badań nad możliwościami wykorzystania wynalazków niemieckich. Stwierdza on, że praktyczne znaczenie i cennoscć tych wynalazków jest ogromna. Jeden np. z amerykańskich fabrykantów zaproponował rządowi USA 20 milionów dolarów za zezwolenie wykorzystania jednego tylko patentu.

Anglia i USA zajęły również znaczną część niemieckiego zapasu złota (160 — 170 ton), które hitlerowcy przed zakończeniem woj-

ny przesiali na zachód i znajduje się głównie w strefie amerykańskiej. Prócz tego rząd szwajcarski zgodził się na przekazanie Anglii i USA 50 ton niemieckiego złota, a rząd szwedzki 7 ton. W ten sposób już teraz Anglia i Stany Zjednoczone posiadają ponad 200 ton niemieckiego złota. Należy do tego dodać olbrzymią ilość kosztowności skonfiskowanych przez anglosaskie władze okupacyjne. Stany Zjednoczone, Anglia z dominiami i Francja otrzymały poza tym 470 tys. ton niemieckiej floty handlowej.

Dane, które przytoczyliśmy nie dają jeszcze pełnego obrazu sumy otrzymanej z Niemiec przez państwa anglosaskie. Należy jeszcze uwzględnić, że Anglia i USA otrzymały zagraniczne aktywa Niemiec: w t. zw. krajach neutralnych, w USA, w Anglii, w Południowej Ameryce i t. d. Aktywa te stanowią olbrzymią sumę.

Według danych oficjalnych niemieckie inwestycje w Szwajcarii wynosiły około 232 milionów dolarów, w Szwecji ponad 100 milionów dolarów. Faktycznie jednak inwestycje Niemiec w tych krajach były znacznie większe. Z informacji byłego kierownika oddziału kontroli nad zagranicznymi funduszami ministerstwa skarbu USA Schmidta wynika, że do Niemiec należało: w Portugalii — 58 firm, w Hiszpanii — 112, w Szwecji — 233, w Szwajcarii — 214, w Turcji — 35, w Argentynie — 98, Anglia i USA zażądały by wiele przedsiębiorstw tych firm włączono do funduszu ich odszkodowań.

Latem 1946 r. Anglia i USA doszły do porozumienia ze Szwecją i Szwajcarią w sprawie przekazania im części aktywów nie-

mieckich w tych krajach. Zgodnie z umową ze Szwecją, Anglia i USA otrzymują bezpośrednio lub pośrednio niemieckie aktywa na sumę 76,4 milionów dolarów, nie licząc 7 ton złota niemieckiego. Szwajcariar zaś przekaże im aktywa niemieckie na sumę około 38 milionów dolarów. W październiku 1946 r. Anglia i USA zawarły umowę z Hiszpanią na podstawie której otrzymają ponad 16 milionów dolarów.

Berlińska gazeta „Tribune” podsumowała odszkodowania otrzymane z Niemiec przez Anglię i Amerykę. Okazało się, że niemieckie inwestycje zagranicą, które mają być przekazane Anglii i USA oenia się na sumę 3,3 miliarda dolarów. Wartość floty handlowej, która im przypadnie wynosi 2,2 miliarda dolarów, wartość zaś złota niemieckiego i skonfiskowanych przez Anglię i Amerykę patentów i wynalazków daje sumę 5 miliardów dolarów. W sumie tylko te trzy pozycje dają 10,5 miliarda dolarów, przy czym do sumy tej nie wchodzi konfiskaty z bieżącej produkcji i wartości skonfiskowanych i zakupionych przez Anglików i Amerykanów po przymusowo obniżonych cenach niemieckich fabryk i maszyn.

Dane faktyczne wskazują więc na to, że Anglia i Ameryka nie rezygnują z odszkodowań niemieckich przypadających im. Odszkodowania, które otrzymały przekraczają sumę 10 miliardów dolarów, którą żąda Związek Radziecki nie stoją w żadnym stosunku do żądań Polski, Jugosławii i innych krajów, które najbardziej ucierpiały wskutek niemieckiej agresji.

Niemcy pod okupacją

Dekret o likwidacji Prus

Berlin. — Rada Kontroli uchwałała jednomyślnie dekret o likwidacji Prus. Dekret ten, posiadający Nr 46, zostanie opublikowany dnia 1 marca b. r.

Nowy transport przestępców wojennych zostanie wydany Polsce

Berlin. — Z Dachau odprawiono 800 niemieckich przestępców wojennych, którzy zostaną wydani Polsce. Przestępców tych eskortuje policja amerykańska do Działdła.

*

BERLIN (PAP) — Rozpoczął się nowy proces przeciw 22 przestępcom, wśród których znajduje się komendant obozu w Rastatt, oraz wartownicy, oskarżeni o znęcanie się nad więźniami.

*

Wiedeń. — Artystka filmowa Marika Röck została oczyszczona z wszelkich zarzutów współpracy z faszystami, władze sądowe udzieliły jej prawa podjęcia pracy artystycznej. Wyrok zostanie podany do potwierdzenia władzom aliantów.

*

Berlin. — Na przewodniczącego izby denacyfikacyjnej w miejscowości Schwabenmuenchen został dokonany zamach. Gdy podszedł on wieczorem w swoim mieszkaniu do okna, nieznanymi sprawcy oddali do niego 2 strzały, które jednak chybiły.

*

W miejscowości Neuburg na ratuszu rozlepiono w noc plakaty z napisami: „Precz z denacyfikacją, usunąć antyfaszystowskich przestępców z ich stanowisk, żądamy powrotu naszych dawnych urzędników. Na szubienicę z tymi, którzy chcą denacyfikować Niemców!”. Plakaty podpisała organizacja „Front Narodowy” i „Ruch oporu młodych nacjonalistów”.

Rządowa pomoc dla amnestionowanych

Odzież, bilety kolejowe, zapomoga, pomoc lekarska

WARSZAWA (PAP). — W związku z uchwaloną przez Sejm Ustawodawczy szeroką amnestią, z inicjatywy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego została powołana Międzyministerialna Komisja Niesienia Pomocy Amnestionowanym. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Ministerstwa Aproprowizacji, Ministerstwa Ziemi Odzyskanych, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Skarbu, Polskiego Czerwonego Krzyża i Komisji Centr. Związków Zawodowych.

Komisja wyłoniła prezydium złożone z delegatów Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, Ministerstwa Opieki Społecznej, Ministerstwa Ziemi Odzyskanych i PCK. Również w poszczególnych województwach powołano analogiczne komisje. Na szczeblu po-

wiatowym, jako organa wykonawcze komisji działają przedstawiciele opieki społecznej i delegaci Rad Narodowych. Dzięki takiej organizacji cała akcja pomocy amnestionowanym, mająca charakter pomocy rządowej, objęta została jednolitym kierownictwem.

W specjalnie do tego celu przeznaczonych pomieszczeniach w więzieniach i Urzędach Bezpieczeństwa Publicznego korzystających z amnestii więźniowie i członkowie organizacji nielegalnych, jeżeli potrzebują pomocy — mogą otrzymać pięciodniowe racje żywnościowe w postaci suchego prowiantu oraz komplet odzieży, a więc: bieliznę, ubranie, palto, obuwię (o ile amnestionowany nie ma własnych).

Celem zapewnienia pracy amnestionowanym, przedstawiciele Urzędów Zatrudnienia i PUR-u współdziałają z komisjami, kierując amnestionowanych — na ich życzenie — do pracy, wydają im

bilety kolejowe do miejsca zamieszkania, względnie do miejsca pracy, jak również zapewniają im w drodze bezpłatne noclegi.

Komisja Międzyministerialna przewiduje również, jeżeli zachodzi konieczna potrzeba, udzielenie zapomóg pieniężnych w granicach od 50 do 1.000 zł.

Amnestionowani w całej pełni korzystają z wszelkich praw obywatelskich. Mają więc zapewnioną doraźną opiekę lekarską, mogą uzyskać skierowanie na pobyt w szpitalu, inwalidzi wojenni będą mieli między innymi możliwość przeszkolenia się w licznych istniejących w kraju zakładach szkolenia inwalidów wojennych. Z drugiej strony amnestionowani podlegają obowiązkowi obywatelskim i tak np. poborowi obywateli są odbyć służbę wojskową.

Liczba więźniów objętych amnestią wynosi około 45 tys. osób, a liczbę osób, które już w najbliższych dniach wyjdą z więzień, oblicza się na 29 tys.

Amnestia weszła w życie z chwilą jej ogłoszenia t. j. z dniem 25. II. 1947 r. Członkowie organizacji nielegalnych mogą ujawniać

się w ciągu dwóch miesięcy od powyższej daty, to jest do dnia 25 IV. 1947 r.

Kronika krajowa

— Delegat z misji amerykańskiego Czerwonego Krzyża Kamerun Hawkins w czasie kilkudniowego pobytu w Białymstoku odwiedził szpital, ośrodki zdrowia, przychodnię przeciwgruźlicze i szkoły powszechne, interesując się specjalnie stanem zdrowotności wśród młodzieży szkolnej. Pan Hawkins zapoznał się również z potrzebami ludności miast i wsi w białostockim. Na podstawie jego informacji amerykański Czerwony Krzyż ma udzielić mieszkańcom białostockiego niezbędnych artykułów, w pierwszym rzędzie lekarstw.

— Na plenarnym posiedzeniu Centralnego Komitetu Żydów w Polsce uchwalona została rezolucja, wyrażająca radość z powodu historycznego zwycięstwa Bloku Demokratycznego. Dalej rezolucja stwierdziła m. in. że ludność żydowska w Polsce wzięła w wyborach 100% udział głosując na listę Bloku Demokratycznego, co jest wyrazem pełnego zaufania do Obozu Demokracji, którego zwycięstwo zapewni dalszy swobodny rozwój gospodarczy i kulturalno narodowych osiągnięć społeczeństwa żydowskiego w Polsce.

— Oświata rolnicza na Pomorzu Zachodnim skupia się obecnie w 22 szkołach gminnych, 12 średnich i 1 liceum. Dąży się do tego, aby każdy powiat posiadał 2 rolni szkoły średnie: męską i żeńską dostosowane do potrzeb terenu a więc n. p. rolniczą, hodowlaną, ogrodniczą, pszczelarską, rybacką i in.. Przeciętnie każda szkoła gminna posiada 10 ha użytków rolnych, powiatowa — 50 ha, liceum czynne w Złotowie — 80 ha. Niebawem zostanie uruchomione w Szczecinie Liceum Rybackie. Planowane jest otwarcie Liceum w Szczecinku Szkoły rolnicze posiadają już ogółem ponad 500 szt. inwentarza w tym 90 koni z transportów UNRRA.

W obozach greckich

kolaboracjoniści są faworytami — a demokraci głodują

MOSKWA (PAP) — Agencja Tass donosi z Aten, że członkowie komisji ONZ powrócili z wysp Siros i Icaria, na których przeprowadzili dochodzenia. Na wyspie Siros członkowie komisji zwiedzili obóz, w którym są internowani kolaboracjoniści bułgarscy, jugosłowiańscy i albańscy. Komisja miała sposobność stwierdzić, że rząd grecki dba o zapewnienie więźniom tego obozu znośnych warunków życia. Wszyscy więźniowie otrzymują 2300 drachm na wyżywienie i papierosy. Jednocześnie otrzymują oni pracę na miejscu, podczas gdy na wyspie jest 300 bezrobotnych. Miejscowi przedstawiciele EAM zaznajomili członków komisji z warunkami, w jakich żyją członkowie partii demokratycznych zesłanych na tę wyspę. W przeciwieństwie do kolaboracjonistów nie wolno im pracować i jednocześnie nie korzystają oni z zasil-

ków rządowych. Utrzymują się przy życiu jedynie dzięki pomocy bliskich krewnych lub przyjaciół i organizacji społecznych, w szczególności organizacji „Wzajemnej pomocy narodowej”. Komisja udała się na wyspę Icaria, gdzie wysłuchała sprawozdania Loulisa oraz rozmawiała z sekretarzem komitetu macedońskiej partii komunistycznej, przewodniczącym towarzystwa przyjaźni grecko-radzieckiej generałem Bikirjsem i innymi osobami wysiedlonymi na tę wyspę. Wiele osób zostało zesłanych tylko z powodu przekonań politycznych. Wielu zesłanych zeznało, że w więzieniach poddawano ich torturom. Komisja przekonała się, iż zesłani otrzymują dziennie 1000 i 1100 kalorii, podczas, gdy według prawa należy się 2000 kalorii. Lekarze nie ma-

ją prawa udzielać zesłanym pomocy lekarskiej. Na wyspie jest tylko jedna apteka, w której nie ma nawet aspiryny.

MOSKWA (TASS) (obsł. wł.) — Przewodniczący greckiej federacji pracy przedstawił komisji śledczej ONZ obraz prześladowania związków zawodowych w Grecji, na które składają się aresztowania, zsyłki, mordowanie z za węgla działaczy związkowych. W organizacjach pracowniczych na miejsce legalnie wybranych na zebraniach i zjazdach działaczy związkowych rząd grecki wprowadza ludzi shaftbionych współpracujących z okupantem. Przewodniczący stwierdził, że obecny reżim grecki nie ma żadnego oparcia w narodzie, dostał się do władzy i utrzymuje się przy niej jedynie dzięki wsparciu ze strony zagranicznych interwentów.

160 milionów koron kosztowała Słowaków wojna z Polską

BRATYSŁAWA (ZAP) — W czasie procesu byłego marionetkowego prezydenta Słowacji — ks. Tiso stwierdzono m. in., że prowokowany przez proniemiecką klikę Tisy i Tuki, wbrew woli narodu, udział oddziałów słowackich w wojnie z Polską we wrześniu 1939 r. kosztował Słowację 160 milionów koron. Wojna z ZSRR od czerwca do grudnia 1941 r. kosztowała 250 milionów koron, a za utrzymanie SS-mauów na terytorium Słowacji w okresie powstania w 1944 roku płacili słowacy podatnicy 700 milionów koron miesięcznie.

Biały Dom odpiera zarzuty Bevina

WASZYNGTON (PAP) — Biały Dom ogłosił oświadczenie, w którym stwierdza, że podczas debaty w Izbie Gmin nad sprawą Palestyny, użyto zwrotów „niefortunnnych i wprowadzających w błąd“. W Izbie Gmin stwierdzono, że posunięcia Stanów Zjednoczonych w sprawie Palestyny i w związku z imigracją Żydów do Palestyny, były jakoby poddyktowane względami polityki partyjnej. Oświadczenie Białego Domu stwierdza, że Stany Zjednoczone posiadają w Palestynie ważne interesy. Zainteresowanie problemami Palestyny podziela cały naród amerykański niezależnie od poglądów politycznych. Stanowisko Stanów Zjednoczonych w sprawie Palestyny zostało podane do wiadomości publicznej w deklaracji prezydenta Trumana z 4 października 1946 r. Deklaracja ta potwierdziła jedynie stanowisko rządu amerykańskiego, które wynika z dążenia, by zagadnienie Palestyny znalazło słuszne rozwiązanie. Stanowisko rządu amerykańskiego zostało zakomunikowane rządowi brytyjskiemu jeszcze przed utworzeniem wspólnej angielsko-amerykańskiej komisji dla sprawy Palestyny.

Oświadczenie Białego Domu zostało opublikowane jako zwykły komunikat prasowy i nie wymienia nazwiska ministra Bevina.

Członek egzekutywy amerykańskiej ligi zwolenników pokoju w Palestynie Józef Szarezin wyraził się w Filadelfii, że Bevin w grudniu 1945 r. gwarantował jemu i 5 innym przedstawicielom Stanów Zjednoczonych w Londynie, że potrafi wymusić utrzymanie imigracji żydowskiej w granicach 100 tysięcy imigrantów. Rzekomo Bevin zobowiązał się do tego, jeśli komisja brytyjsko-amerykańska do spraw Palestyny wyda jedomyślnie takie zalecenie. Komisja uzgodniła ten punkt jedomyślnie, ale Bevin nie wywiązał się ze swych uroczyście zobowiązań.

„New York Times“ w artykule wstępnym zastanawia się nad przyczynami ataku ministra Bevina na prezydenta Trumana w związku z zagadnieniem palestyńskim. Dziennik podkreśla, że w przemówieniu swym nawet Bevin znany z dość ostrych sformułowań, poszedł za daleko. Trudno domyślić się, co Bevin może wygrać, przeczucując na Trumana winę za niezalatwienie problemu palestyńskiego. W tragicznym konflikcie palestyńskim — pisze „New York Times“ — gniew zaważył zbyt wiele, a zbyt mało było akcji godnych mężów stanu.

LONDYN (PAP) — Londyński korespondent dyplomatyczny agencji Reutersa wyraża pogląd, że czynniki brytyjskie mogłyby przed przystąpieniem do rozpatrzenia sprawy palestyńskiej przez ONZ porozumiewać się z Żydami i Arabami w sprawach, związanych z tymczasową administracją kraju. To porozumienie jest konieczne, chociażby z tego względu, aby w jakiś sposób u-

stalić tymczasową kwotę imigracyjną.

Zdaniem „Daily Worker“ Bevin tak pokierował sprawą, że można mieć pewność, że w ciągu najbliższych 6 miesięcy nikt nie będzie się zajmował sprawą Palestyny. Dziennik podkreśla, jak bardzo przewleka się sprawa Palestyny, a z drugiej strony z jakim pośpiechem wniesiono sprawę Albanii na Radę Bezpieczeństwa, żądając natychmiastowego jej zalatwienia. Zdaniem „Daily Worker“, gdyby Bevin naprawdę dążył do rozstrzygnięcia, to powinien ogłosić zrzeczenie się mandatu przez Wielką Brytanię i wycofać wojska brytyjskie z

Palestyny oraz zwrócić się do Rady Bezpieczeństwa o rozstrzygnięcie problemu.

„Manchester Guardian“ stwierdza, że dyskusja w Izbie Gmin w sprawie Palestyny nadal pozostawia otwartą kwestię, czy rząd brytyjski zamierza zrzec się mandatu. Dziennik ten uważa, że rząd powinien złożyć deklarację, iż nie jest w stanie sprawować mandatu.

Pierwszą reakcją kół żydowskich w Stanach Zjednoczonych był telegram wysłany do Trumana, wystosowany przez Amerykańską Ligę Wolnej Palestyny. Telegram ten stwierdza, iż przemówienie Bevina było obrazą

Trumana.

Sol Bloom, członek Kongresu z okręgu nowojorskiego, ostro skrytykował przemówienie Bevina, twierdząc, iż nie jest ono zgodne z faktami.

BERLIN (PAP). — Zarząd wojkowy brytyjskiej strefy okupacyjnej podał do wiadomości, iż po raz pierwszy pewna ilość uchodźców żydowskich otrzymała zezwolenie na imigrację do Palestyny.

LONDYN (BBC) (obsł. wł.) — Władze okupacyjne w strefie brytyjskiej skierowały na wyjazd do Palestyny w ramach miesięcznego kontyngentu imigracyjnego 360 Żydów.

Z kongresu imperialnych partii komunistycznych Rzeczypospolitej Labour Party muszą zacząć spełniać swoją rolę

LONDYN (PAP) — W Kongresie imperialnych partii komunistycznych wzięli udział delegaci, reprezentujący 11 krajów, należących do Imperium Brytyjskiego. Byli również obecni obserwatorzy państw obcych, m. in. Stanów Zjednoczonych, Belgii, Holandii i innych. Sala obrad była przybrana transparentami, wzywającymi do udzielenia wolności wszystkim narodom kolonialnym, do wzmocnienia produkcji i do pokoju, do podwyższenia stopy życiowej oraz do stworzenia państwa socjalistycznego.

Celem Kongresu było rozpatrzenie potrzeb i postulatów wszystkich narodów Imperium Brytyjskiego oraz wzmocnienie zjednoczonego frontu robotniczego w całym Imperium.

W pierwszym dniu obrad podano do wiadomości plan ustabilizowania pokoju na świecie, złożony z pięciu punktów.

Plan ten wysuwa następujące postulaty:

- 1) Porzucenie polityki zbyt ścisłej jednostronnej współpracy Wielkiej Brytanii ze Stanami Zjednoczonymi.
- 2) Wykonanie postanowień traktatu brytyjsko-radzieckiego.
- 3) Ewakuacja wojsk brytyjskich z wszystkich państw, prócz byłych państw nieprzyjacielskich.
- 4) Zaniechanie polityki imperialistycznej.
- 5) Międzynarodowa współpraca gospodarcza.

Palme Dutt — wiceprzewodniczący imperialnej partii komunistycznej i przewodniczący komisji spraw zagranicznych partii — oświadczył, że dla osiągnięcia trwałego pokoju należy wzmocnić współpracę trzech mocarstw, zapoczątkowaną w Teheranie, Jałcie i Poczdamie. Wielka Brytania powinna ściśle współpracować ze Związkiem Radzieckim i postępowymi państwami demokratycznymi w celu przeprowadzenia ogólnego rozbrojenia i osiągnięcia współpracy międzynarodowej. Wielka Brytania, Australia i Nowa Zelandia — powiedział Dutt — posiadają rządy Partii Pracy.

Rządy te powinny odstąpić nareszcie od polityki imperialistycznej i przyjąć zasady demokratycznego samostanowienia o sobie narodów. Wojska brytyjskie winny być wycofane ze wszystkich państw za wyjątkiem b. państw nieprzyjacielskich, zgodnie z traktatem pokojowym. Nie należy do puścić się do tego, aby istniały bariery między narodami brytyjskim, a narodami kolonialnymi.

LONDYN (SAP). — Wiceprzewodniczący imperialnej partii komunistycznej Palme Dutt, otwierając kongres partii wysunął postulat natychmiastowej i całkowitej niepodległości dla Indii, Burmy, Ceylonu, Egiptu i Palestyny.

Dutt oświadczył, że Malta powinna się połączyć z demokratyczną Italią, a Cypr z demokratyczną Grecją. Ostatni projekt brytyjski w sprawie Indii Dutt nazwał dalszym ciągiem znanej w dziejach polityki „divide et impera“. Dutt zarzuca projektowi dążenie „do narzucenia nowego rozwiązania, poddyktowanego przez rząd brytyjski, a opartego na podziale

Indii i na stworzeniu kilku rządów, przy czym rządy księząt w poszczególnych państwach byłyby zachowane, a de facto W. Brytania miałaby to wszystko w ręku. Dutt zarzuca rządowi Partii Pracy W. Brytanii, Australii i Nowej Zelandii, prowadzenie polityki imperialistycznej i należy nie do bloku anglo-amerykańskiej reakcji w ONZ.

„Król został wysłany do Afryki Południowej — mówił Dutt — aby pokryć płaszczykiem ostentacyjnych kosztownych uroczystości i grubymi efektami pompacyjnymi obojędności — krwawej rządy Smutsa, ucisk rasistowski, zaprzeczenie wszelkich zasad demokratycznych i morderezy wyzysk“. Dutt zapowiedział, że delegacja z Afryki Południowej da zebranym prawdziwy obraz tej Afryki Południowej, po której teraz podróżuje król.

Wreszcie Dutt stwierdził, że imperializm amerykański dąży do „wchłonięcia brytyjskiego imperium“.

Tragiczny transport Alianci odsyła tak jak Niemcy wywozili

W ostatnich dniach przybył do Polski na stację graniczną pod Zebrzydowicami pociąg wiozący ze strefy okupacyjnej alianckiej więźniów politycznych i kryminalnych, skazanych przez władze alianckie.

Aresztowania w Paryżu

PARYŻ (PAP) — W związku z wykrytym spiskiem w więzieniu Fresnes francuskie władze bezpieczeństwa dokonały licznych aresztowań. Policja przesłuchiwała 5-ciu znanych adwokatów paryskich, podejrzanych o odgrywanie roli łączników między więzieniami a członkami bandy spoza więzienia, którzy zajmowali się fałszowaniem dokumentów, mających rzucić podejrzenie współpracy z Niemcami na czołowych polityków francuskich.

Transport ten przybył do Polski na zasadzie umowy między rządem polskim i rządami państw alianckich, które okupują Niemcy.

Więźniowie polscy jechali z miejscowości Schwedischal, w amerykańskiej strefie okupacyjnej, przeszło tydzień, w straszliwych warunkach! Wagon, którymi przybyli więźniowie, były bez szyb, nieopalone, a więźniowie pozbawieni ciepłej odzieży. Ci, którzy z podmrażaniem kończynami zostali przewiezieni do Oslo, gdzie staną niedługo przed sądem polskim.

Rewizja wszystkich wydanych przez alianckie sądy wyroków jest konieczna ze względu na suche, prawne podejście alianców do przestępców polskich, przewinienia wynikały niejednokrotnie z niedzy, głodu, czy wykołejania na skutek nienormalnych warunków emigracji.

Więźniowie, przybyli do Polski, rekrutują się przeważnie z młodzieży wywiezionej z t. zw. GG przez okupanta, są to ofiary łapanek ulicznych, bądź wywiezieni przez Niemców w czasie powstania w Oświęcimiu.

Przyjechali tu w liczbie 308. Przypuszczamy, że wielu z nich powróciło do domów, które nie będą dla nich zapewne zbyt ostre zważywszy okoliczności, wróci do normalnego życia i stanie się wartościowymi jednostkami dla kraju.

Proces Tiso

PRAGA (PAP). — W dalszym ciągu procesu przeciwko ks. Tiso zeznawał jako świadek Carsky, który w czasie powstania na rodowego Słowaków pełnił funkcję przewodniczącego Rady Narodowej w Bańskiej Bystrzycy, a po sflumieniu powstania został skazany przez Niemców na karę śmierci. Carsky oświadczył, że je-

Odpowiedź min. Molotowa na notę gen. Marshalla

MOSKWA (PAP). — W odpowiedzi na notę amerykańskiego sekretarza stanu Marshalla, która tłumaczyła znane wystąpienia Achesona minister Molotow przesłał na ręce Marshalla notę. W nocy tej podkreśla się, że odpowiedź Marshalla, dotycząca nieprzyjaznego wystąpienia Achesona pod adresem Związku Radzieckiego, nie jest przekonywująca, a Rząd Radziecki podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w pierwszej nocy ministra Molotowa przesłanej dnia 14 lutego b. r.

Przemówienie min. Bidault

PARYŻ (PAP). — Minister Bidault przemawiał na zebraniu frakcji MPR i stwierdził, że ostatni memoriał Francji w sprawie Niemiec nie oznacza zmiany dotychczasowego stanowiska Francji.

Bidault podał do wiadomości, że przyjął delegację organizacji, zmierzającej do przyłączenia Saary do Francji. Organizacja ta liczy 150 000 członków. Bidault podkreślił, że celem organizacji jest gospodarcze połączenie Francji i Saary oraz że rząd francuski jest pod tym względem zupełnie jedomyślny.

Konferencja niezależnej brytyjskiej partii pracy

LONDYN (PAP). — Na konferencji zwołanej przez niezależną brytyjską partię pracy omawiano koncepcję t. zw. „Socjalistycznych Stanów Zjednoczonych Europy“. Obecni byli przedstawiciele organizacji socjalistycznych Francji, Holandii, Hiszpanii, Grecji, Niemiec i Stanów Zjednoczonych. Postanowiono utworzyć komitet, którego zadaniem będzie opracowanie projektu zjednoczenia Europy.

W kilku wierszach

Londyn. — Oficjalnie podano do wiadomości, iż toczą się pertraktacje między rządem brytyjskim a węgierskim w sprawie udzielenia Węgrom pożyczki w wysokości pół miliona funtów na zakup wełny w Wielkiej Brytanii.

Rzym. — Podano urzędowo do wiadomości, że w ciągu stycznia wzrosła liczba bezrobotnych we Włoszech o 130 tysięcy.

Stokholm. — Korespondent „Dagens Nyheter“ donosi z Oslo, iż w sezonie zimowym 1947/48 zorganizowana zostanie norweska wyprawa do bieguna południowego. W ten sposób Norwegia staje do wysięku międzynarodowego w zbadaniu i eksploatacji okolic Antarktydy.

Kronika gospodarcza

— W Pieńsku na Dolnym Śląsku — ośrodku przemysłu szklanego — w ciągu niespełna 7 miesięcy odbudowano i wyremontowano hutę „Funke“ wraz z pomocniczymi warsztatami; przygotowano do uruchomienia fabrykę form i maszyn szklarskich „Copler“ wraz z piecem do topienia żeliwa oraz urządzeniem modelarni, wybudowano 6 kominów o wysokości 35 m. Ponadto odremontowano maszyny do hut szkła, urządzenie tartaku oraz 4 piece hutnicze. Odbudowano szpital dla robotników, uruchomiono kolejkę elektryczną dla dowozu węgla do generatorów oraz elektryczne urządzenia do wyładowywania węgla z wagonów.

— Instytut naukowy organizacji i kierownictwa w Krakowie zorganizował pierwszy ogólnopolski kurs naukowej organizacji przedsiębiorstw, który ma za zadanie zaznajomienie słuchaczy z nowymi zdobyciami wiedzy organizacyjnej oraz z metodami działania organizacyjnego.

Mandat USA nad wyspami Pacyfiku wyrwie żądło agresji japońskiej

NOWY JORK (PAP). — W środę odbyło się posiedzenie Rady Bezpieczeństwa, na którym przedstawiciel Stanów Zjednoczonych senator Austin wystąpił z wnioskiem, by wyspy na Oceanie Spokojnym, które na mocy mandatu Ligi Narodów były administrowane przez Japonię, zostały przekazane pod zarządek Stanów Zjednoczonych. Senator Austin podkreślił, że Stany Zjednoczone traktować będą te wyspy jako „terytoria strategiczne“ i zarządzając nimi zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych. Naród amerykański — oświadczył senator Austin — chce mieć pewność, że wyspy te już nigdy nie będą służyły za bazę wypadową dla agresji japońskiej skierowanej przeciwko Stanom Zjednoczonym lub innym członkom ONZ. Następnie se-

nator Austin stwierdził, że do „terytorium strategicznego“, nad którym Stany Zjednoczone chcą przywrócić powiernictwo, należy zaliczyć wyspy Karoliny, Mariany, i archipelag Marshalla. Ostateczny los tych obszarów byłby rozstrzygnięty z chwilą podpisania traktatu pokojowego z Japonią. Stany Zjednoczone nie dążą do ekspansji terytorialnej i gotowe są uznać wszelką kontrolę ONZ lub komisji dla spraw rozbrojenia na tych wyspach. Ponieważ żaden z członków ONZ nie zgłosił pretensji do zarządku nad wspomnianymi wyspami, rząd Stanów Zjednoczonych proponuje, by powiernictwo nad wyspami zostało mu powierzono z mocą natychmiastową. Po przemówieniu przedstawiciela Stanów Zjednoczonych zabrał głos delegat Związku Ra-

dzeckiego Gromyko, który oświadczył, że rząd ZSRR wyraża zgodę na powierzenie Stanom Zjednoczonym zarządku nad wyspami, które były administrowane przez Japonię.

Ambasador Gromyko podkreślił, że jest rzeczą całkowicie zrozumiałą, ry powierzone powiernictwo nad wyspami Stanom Zjednoczonym, których straty podczas wojny na tym obszarze były o wiele większe, niż straty innych sojuszników. Delegat radziecki zaproponował pewne poprawki do projektu amerykańskiego w sprawie powiernictwa nad wyspami. Na wniosek delegata australijskiego Rada Bezpieczeństwa postanowiła odłożyć dyskusję nad wnioskiem amerykańskim do dnia 7 marca, żeby dać członkom Rady możliwość skomunikowania się z ich rządami w tej sprawie.

Bilans zamkniętego okresu

O ile można sądzić z posiadanych przez nas źródłowych informacji, zdaje się nie ulegać żadnej wątpliwości, że obecny Prezydent Miasta, dr T. J. Wolański, w najbliższym czasie zostanie odwołany z zajmowanego stanowiska i powołany do innej pracy w służbie publicznej.

Zapowiedź zmiany na stanowisku Prezydenta Miasta w Częstochowie przestała być od kilku dni tajemnicą dla społeczeństwa i stała się przedmiotem ożywionej wymiany zdań i poglądów w różnych sferach i środowiskach społecznych.

Jest to o tyle dla nas zrozumiałe, że osoba i działalność dr Wolańskiego jako Prezydenta Miasta, człowieka oraz działacza politycznego i społecznego, wiąże się bądź pośrednio, bądź mniej lub więcej ściśle pod względem przyczynowym ze wszystkimi nie małym przejawami życia zbiorowego naszego miasta po wojnie.

I dlatego właśnie zapowiedź odejścia dr Wolańskiego z Częstochowy nie może być oceniana inaczej, jak tylko jako zapowiedź zamknięcia przeszło dwuletniego okresu działalności Zarządu Miejskiego w zmienionych do gruntu warunkach powojennych, której dr Wolański bezsprzecznie nadawał określony kierunek i charakter, odpowiadający awoistym cechom jego charakteru, światopoglądu i stosunku do przemian ustrojowych w Państwie, które w tym okresie były dokonywane.

Słuszną jest rzeczą, ażebyśmy postarali się zbilansować rezultaty działalności Zarządu Miejskiego w okresie czasu, który zamknięty zostanie zmianą na stanowisku Prezydenta Miasta i scharakteryzowali całokształt tej działalności od strony najbardziej społeczeństwo interesującej. Czyniąc to, musimy przede wszystkim cofnąć się myślą do pierwszych dni po 16 stycznia 1945 roku, w którym Częstochowa została wyzwolona spod okupacji niemieckiej.

Nikt nie zaprzeczy, że w takich chwilach przełomowych życie dużego miasta ulega gwałtownemu wstrząsowi, który wyrazić się może w czynach zbiorowych, skierowanych przeciwko tym wszystkim wartościom, które nazywamy ogólnikowo interesem publicznym i społecznym.

Władzę w mieście objęła niezwłocznie Miejska Rada Narodowa jako komórka Krajowej Rady Narodowej, najwyższego organu narodowego i uczyniła wszystko, ażeby w mieście utrzymane zostały spokój, porządek, poszanowanie prawa i własności.

Na każdym odcinku ówczesnej pracy Miejskiej Rady Narodowej widzieliśmy dr Wolańskiego, który był duszą zespołu ofiarnych ludzi, urzędujących w permanencji w gmachu przy ulicy Sobieskiego 50. Ten ośrodek dyspozycyjny dla Częstochowy został przeniesiony do Ratusza w kilka dni po wprowadzeniu w urzędowanie Zarządu Miejskiego, gdy dr Wolański objął stanowisko zrazu Wiceprezydenta.

Przed Zarząd Miejskim piętrzyły się narastające z dnia na dzień w najostrzejszych formach zagadnienia i problemy życia miasta, które liczyło dnia 16 stycznia co najmniej 160 tysięcy ludności i każdodziennie przyjmowało tysiące uchodźców, zwolnionych z obozów jeńców, obozów wyniszczenia i pracy przymusowej. Należało zabezpieczyć majątek państwowy, społeczny i na razie bezpański, objąć w posiadanie i ochronić istniejące w mieście zapasy żywności i artykułów poprzedniego użytku w słusznym przewidywaniu, że w zakresie aprowizacji i spożycia artykułów pierwszej potrzeby Częstochowa w okresie najbliższych miesięcy liczyć może tylko

na własne siły.

Trzeba było przystąpić niezwłocznie do stworzenia właściwych podstaw dla publicznej gospodarki lokalami, zwłaszcza zaś mieszkalnymi, nie dopuścić do zdezastowania zakładów pracy, dopomóc w organizowaniu Milicji Obywatelskiej, uruchomić biura, wydziały i instytucje Zarządu Miejskiego, zmontować i puścić w ruch aparat rozdzielnictwa artykułów żywnościowych.

Słowem, trzeba było odbudować od podstaw życie zbiorowe miasta, niemal przyfrontowego, a w każdym bądź razie etapowego, z racji jego położenia geograficznego, dla walczącej Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego, które urządziły tutaj szpitale, stacjonowały dziesiątki jednostek wojskowych o stanie osobowym, dochodzącym do 100.000 oficerów i żołnierzy.

W tej sytuacji miasta etapowego i węzłowego dla wszelkiego ruchu ludzi cywilnych i wojskowych Zarząd Miejski musiał być z jednej strony łącznikiem pomiędzy społeczeństwem i dowódcami jednostek zmagających się jeszcze z wrogiem Armii Radzieckiej, na którym spoczywała wiel-

ka odpowiedzialność za właściwe układanie się, jakby powiedzieli, w ogniu próby życiowej wzajemnych stosunków między Armią Radziecką i społeczeństwem a z drugiej dyspozytorem ruchu uchodźczego i repatriacyjnego w sensie faktycznym, społecznym i materialnym.

Oceniając dzisiaj, w perspektywie czasu, tę sytuację ze wszystkimi jej aspektami politycznymi i życiowymi, nie można nie przyznać, że niezmiernie ważne wówczas było, kto jest Prezydentem Miasta i kto ponosi odpowiedzialność za całość działania Zarządu Miejskiego.

Nie można nie przyznać, że od sposobu i formy rozwiązywania problemu wspomnianego stosunku zależało bardzo wiele; że problem ten był rozwiązywany w sposób, który leżał na linii interesów obu stron i wymagał nieraz szybkich i ważkich decyzji, a także równie dużego poczucia odpowiedzialności, odwagi cywilnej, taktu i wyrobienia życiowego.

Powiedzieć sobie dzisiaj możemy szczerze, że w pierwszych miesiącach niepodległości; życie społeczne i gospodarcze w Częstoch-

wie, jak zresztą i w innych miastach polskich, kształtowało się w specyficznym klimacie, w specjalnej atmosferze, przeładowanej różnymi aspektami, słusznymi i niesłusznymi uprzedzeniami. Tym obawom, uprzedzeniom; i zastrzeżeniom należało przeciwstawić takie fakty konkretne, tak wyraźne intencje i zrozumiałe programy działania, ażeby panujący klimat i atmosfera ulegały zmianie i ażeby zmiana szła we właściwym kierunku.

A nie było to wcale łatwe, gdyż opory w społeczeństwie były silne i trudne do przełamania nawet wymową oczywistych faktów.

Do niewątpliwych osiągnięć Zarządu Miejskiego należy fakt, że omawiane klimat i atmosfera ulegały szybko zmianom na dobre i lepsze i że znikały uprzedzenia inteligencji, która stawiała do pracy w swych zawodach i że poczynał bić puls życia gospodarczego.

Zarząd Miejski w tej płaszczyźnie swego działania użył całego arsenału środków możliwych i koniecznych, a że działał celowo i skutecznie oraz w sposób przekonujący społeczeństwo, dowodzi tego fakt, że Ratusz przez długi miesiąc był nie tylko ośrodkiem władzy państwowej i samorządowej, lecz także rozjemcą w sporach, koordynatorem poczynań i kwaterymistrzem władz, urzędów i instytucji niespolitycznych z władzami administracji ogólnymi.

W Ratuszu, a nie gdzieś indziej decydowały się wtedy niemal wszystkie sprawy i kwestie, związane z montowaniem życia zbiorowego, władz, urzędów oraz instytucji prawa publicznego i społecznych.

Wpływ Zarządu Miejskiego na te sprawy bezsprzecznie zaważył gatunkiem i treścią na procesie budzenia i montowania życia miasta na wszystkich jego odcinkach.

W ciągu tych długich miesięcy dr Wolański stwarzał Zarządowi Miejskiemu odpowiednie warunki pracy jako człowiek partii, która w najtrudniejszych warunkach wzięła na siebie ciężar przemożną ciężarów odpowiedzialności za losy Narodu i Państwa, oraz jako przedstawiciel Rządu i przełożony gminy miejskiej, nieuchylający się od podjęcia najtrudniejszej decyzji, gdy podjęcie jej było wymagane przez wzgląd na interes publiczny.

Tak się w ujęciu syntetycznym przedstawia jeden z fragmentów dobiegającego zamknięcia okresu działalności Zarządu Miejskiego.

„Granatowy służalec” z okresu okupacji Władysław Wilczyński przed Sądem

Dnia 3 i 4 marca 1947 r. Sąd Okręgowy w Kielcach na sesji wyjazdowej w Jędrzejowie rozpatrzył sprawę Władysława Wilczyńskiego, syna Bolesława i Wandy ur. 9 czerwca 1913 r. w Zwinogrodzie Ziemi Kijowskiej o to, że: w okresie czasu od 1940 roku do końca 1944 r. w Jędrzejowie, jako funkcjonariusz t. zw. policji granatowej i „volksdeutsch” idąc na rękę władzy niemieckiej okupacyjnej — wziął udział w zabójstwie 10 obywateli polskich narodowości żydowskiej, ujawnionych w kryjówce strzelając do nich razem z żandarmami niemieckimi na placu targowym. Oskarżony zastrzelił obywatela narodowości żydowskiej schwytanego przez oficera niemieckiego w pobliżu stacji kolejowej. Brał udział w znęcaniu się nad aresztowanymi obywatelami polskimi Janem Ciołkiem, Tadeuszem Jareczko, Stefanem Jachem, Henrykiem Barylskim i innymi. Bił ich po twarzy i po całym ciele kopał, posuwając się w swym bestialstwie aż do zezwierzęcenia, wążąc przy znęcaniu się Ciołkowi ręką drutem. Działal na szkodę Witolda Koniecznego, Julii Brodzikowskiej, Stefana Jachy, Henryka Barylskiego i wielu innych osób spośród ludności polskiej przez ujęcie ich i oddanie władzom policyjnym niemieckim, bądź jako działaczy

organizacji podziemnych, bądź wrogo usposobionych do narodu niemieckiego lub nieposiadających dowodów tożsamości w następstwie czego aresztowano te osoby, Koniecznego rozstrzelano, a pozostałe osoby wywieziono do obozów koncentracyjnych, skąd większość dotychczas nie wróciła. Za pomocą

groźby ujęcia i wydania w ręce niemieckie wymusił od Henryka Barylskiego kwotę 7 tysięcy zł. Wszysey, którzy cośkolwiek wiedzą o występnej działalności oskarżonego, proszeni są o zgłoszenia osobiste lub listowne w Prokuraturze Sądu Okręgowego w Kielcach.

Proces b. burmistrza Jędrzejowa

Sąd Okręgowy na sesji wyjazdowej, dnia 6 marca 1946 r. w Jędrzejowie rozpatrzył sprawę Tadeusza Prusiewicza, syna Franciszka i Franciszki, ur. 2 grudnia 1895 w Inowłodzu, oskarżonego o to, że w latach 1940-42 włącznie jako burmistrz gminy Nagłowice pow. Jędrzejowskiego idąc na rękę władzy okupacyjnej niemieckiej działał na szkodę: ks. Józefa Kubraka, Ignacego Sucheckiego i Stanisława Metelki przez wskazanie ich policji niemieckiej jako wybitnych działaczy na terenie gminy w następstwie czego aresztowano ich i wywieziono do obozu koncentracyjnego, skąd wrócił tylko ks. Kubrak a dwaj pozostali zmarli w obozie. Oskarżony działał na szkodę Tadeusza i Juliana Ruwnickich oraz Piotra Marcinkowskiego przez wskazanie ich policji niemieckiej jako nie oddających kontyngentu zbożowego i nie stosujących się do zarządzeń władz niemieckich co

do przemiału zboża w młynie w następstwie czego aresztowano ich i wywieziono do obozu koncentracyjnego, skąd wrócił Tadeusz Rudnicki, a pozostali dwaj zmarli w obozie. Oskarżony działał też na szkodę Państwa Polskiego przez publiczne wychwalanie potęgi niemieckiej i głoszenie, że „jak oko oka nie zobaczy, tak nie powstanie nigdy Polska” Przez co godził w dobro moralne Narodu Polskiego i osłabiał ducha i wiarę w odzyskanie Niepodległego Państwa Polskiego. W swej gorliwości w służbie okupanta pobił Antoniego Rudnickiego za to, że ten dokonywał niedozwolonego przez władze niemieckie przemiału zboża. Wszystkie osoby, które by wiedziały o występnej działalności oskarżonego proszone są o zgłoszenie się osobiste lub pisemne pod adresem „Prokuratura Sądu Okręgowego w Kielcach”. (Pe)

Było to lat temu trzy

Jak zarządziliśmy ewakuację Niemców z Częstochowy?

Następnego dnia „Sobiesław” wraz z „Jaworem” i „Ryszardem” zwołali odprawę komendantów rejonów, na której została ostatecznie rozplanowana akcja plakatowania afisza. Jak przy innych akcjach miasto zostało rozdzielone w planie wzdłuż linii kolejowej: grupa północ, dowódca „Sosna” (Henryk Siedlak) otrzymała najtrudniejszy rejon, oznaczony w aktach konspiracyjnych „rejon nr 8”. Do zadań grupy należało: rozplakatowanie afiszy między innymi na tzw. domu gestapowców przy ul. Jasnogórskiej 36 (dawna willa p. Markowicza), następnie na tej samej ulicy pod nr 21, gdzie mieszkali urzędnicy policji niemieckiej, oraz na domu gestapo, Kilińskiego 10. Rejon nr 7 do którego należała między innymi również ważna w akcji (tzw. dzielnica niemiecka (ul. Śląska, Waszyngtona, Kopernika, Dąbkowskiego) został rozdzielony między Kępińskiego (obecnie urzędnik bankowy) „Brodę” (Dźwiałowski), Kołodzieja, Karwałę, Owczarkę i innych. Całością akcji w mieście, kierowali „Sobiesław” z „Jaworem”, na terenie powiatu „Ryszard”. Ustalono, że afisze zostaną rozplakatowane dnia 26 lutego, zaraz po godzinie piątej. (ówczesna godzina policyjna). Afisze w dużej ilości oprócz zwykłych skrzynek zostały zmagazy-

nowane także w tzw. skrzynce rezerwowej przy ul. Katedralnej 11 u „Marylki 11”.

Już przy czytaniu tekstu nasuwały się nieprzebrane wnioski: podpisany był pod nimi nie Frank, lecz general SS, dowodzący w Gen. Gub. Poprzednio już wywiad ustalił, że Franka nie ma w Krakowie, jednocześnie oddziały dywersyjne na linii Kraków — Warszawa otrzymały rozkaz, aby w miarę możliwości pozrywać połączenia telefoniczne na tej linii. Chodziło o to, aby zapobiec możliwości szybkiego połączenia się poszczególnych stadthauptmannów z Krakowem, gdzie zapewne będą oni szukać potwierdzenia zarządzenia o ewakuacji.

Nastroje wśród Niemców były już wtedy mroczne. Afisze, jeżeli naprawdę udałoby się pozrywać połączenia telefoniczne, mogły stać się iskrą, której skutki mogły dać nieopisanie rezultaty. Z przychyconego przez wywiad rozkazu Wehrmachtu wynikało bowiem, że Niemcy liczą się z przebiegiem frontu przez czołwki sowieckie i w tych warunkach, psychologiczny moment zarządzania ewakuacyjnego był zaiste w stu procentach uzasadniony. Z bijącymi sercami czekaliśmy na wybiecie godziny piątej

dnia 26 lutego, roku pańskiego 1944.

Mrok okrywał jeszcze uspięne miasto, kiedy ruszyli chłopcy z wiadrami kleju i afiszami pod pachą do roboty. Drużyna „Sosny” spisywała się jak w bajce. „Sobiesław” i „Jawor” osobście udzielili pochwały wykonawcom akcji. Kalkulacja minut po godzinie piątej oddział ten rozplakatował już afisze na „domu gestapowców” przy ul. Jasnogórskiej 36, z tą samą szybkością na domu oznaczonym numerem 21, a swojego rodzaju wyczynem, już zresztą na własną rękę było naklejenie dwóch afiszy na domu gestapo przy ul. Kilińskiego 10. Z tą samą szybkością i bezszmerowo działały oddziały „Brody i Kępińskiego, oklejając afiszami ulicę Waszyngtona, Kopernika, Śląską i wszystkie niemieckie urzędy, w tym starostwo, komendę miasta i Schutzpolizei. O godzinie 5.50 wszystkie afisze wisiały już na mieście.

Zaczęła się druga część zadania: obserwacja wyników akcji. Specjalne posterunki obserwacyjne obstawiły dzielnicę niemiecką, ul. Jasnogórską i wszystkie punkty, gdzie poprzednio rozklejono afisze. Charakterystyczna była reakcja Niemców. Już przed godziną osmą ul. Waszyngtona i Śląska napelniały się Niemkami, które z lamentem i płaczem rzuciły się od afiszy do domów. Jak stwierdza raport, zresztą potwierdzony przez obserwację całego niemal miasta, przed godziną dziewiątą wzdłuż ulicy Waszyngtona ciągnął korowód Niemców i Niemek, pchających przed sobą wózki, inne grupy ładowały na platformy szafy,

garnki, „dorobek” pięciu lat okupacyjnych, bety, łózka. — Czego tam nie było! Przed starostwem i przed stacją zebrały się dwie grupy volksdeutschów i reichsdeutschów, popychających się wzajemnie, złorzeczących i ogłędających się na wszystkie strony, jakby w obawie, że za chwilę zaczną się sprawy jeszcze gorsze... „Jak ślicznie — mówił „Jawor”. Posterunek obserwujący dom przy ul. Jasnogórskiej 36 stwierdził co następuje: Kiedy gestapowcy kilka minut przed osmą wyszli „do pracy”, natychmiast stanęli przed naklejonymi na domu afiszami. Przeczytawszy je szybko, zawrócili popiesznie z powrotem w podwórce i kiedy ukazał się drugi raz każdy z nich uginał się pod ciężarem waliz. Myny mieli też jakieś pokorniejsze, już nie tak harde i butne, jak to dawniej bywało „Sosna”, który swoim wprawnym okiem obserwował tę scenę, musiał mocno zaciskać zęby, aby nie wybuchnąć gromkiem śmiechem. Bardzo to była przyjemna scena. Do godziny drugiej popołudniu Niemcy nie mogli, jak słusznie przewidywało kierownictwo akcji nawiązać połączenia z Krakowem i Radomiem. Sprawdzone przez wywiadcówców organizacji, że w między czasie nie czekając na połączenie, „wyewakuował się” na własną rękę szef gestapo i jego zastępca, którzy złożyli całą władzę w ręce drugiego zastępcy, a ten widząc, co się święci z kolei przelał władzę na swojego zastępcę i również „wyjechał” służbowo. Te same efekty afisze wywołały w powiecie, gdzie akcje plakatowania prowadziły

„Ryszard”. Kilka posterunków żandarmerii załadowało się na samochody i przyjechało do Częstochowy. Dopiero po godzinie drugiej Niemcy przeszli do wniosku że padli ofiarą kawału. Ogłosili oni przez „szczekaczki”, że ewakuacja jest kawałem urządzonym przez organizację podziemną, i że „sprawy zostały już ujęte”. Specjalny komunikat uspokajający szczekaczki ogłaszały co pół godziny. Tymczasem sprawcy ewakuacji stali sobie jak najspokojniej w świetle pod jedną z szczekaczek i toczyli taką rozmowę. Mówił „Jawor” do „Sosny”:

— Trzy były najlepsze policje w świecie: jedna angielska, łapie każdego sprawcę w trzy godziny po robocie, druga niemiecka, w siedem godzin, ale boliwska jest najlepsza, łapie sprawców — w dwie godziny przed robotą... W Boliwii ciężkie życie — ojcieczkie. Następnie obaj spojrzeli na „Sobiesława”, który jak zwykle chrząknął groźnie i jak na przedwojennego prezesa towarzystwa antyalkoholowego przystało, oznajmił z miejsca:

— Numer przeszedł, nie przeczę, na tomiast, jeżeli chodzi o tę ćwiartkę...

Ja w niej nie uczestniczyłem, co stwierdzam.

Na dwóch okazowych afiszach spałem wszakże jeszcze przez dwa dni, a sny miałem upojne. Śniłem, że „Jawor” został gubernatorem banku amerykańskiego, a ja miałem klucze od głównej kasy i dolary żęmy sobie wozili ciężarówkami, jak piasek...

Spisał „Zdzisław”

Kronika miejscowa

Komunikat Miejskiego Koła Str. Ludowego w Częstochowie

Miejskie Koło Str. Ludowego zawiadamia wszystkich członków S. L., że w dniu 2 marca b. r. o godz. 10-ej w lokalu Powiatowego Zarządu Stron. Ludowego w Częstochowie, III Aleja Nr 55, odbędzie się zebranie.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Komunikat Zarządu Pow. Str. Ludowego w Częstochowie

Powiatowy Zarząd Str. Ludowego w Częstochowie zawiadamia wszystkie Zarządy Kół Gromadzkich S. L. oraz Zarządy

Gminne S. L., że w dniu 9 marca 1947 r. o godz. 10-ej w lokalu Powiatowego Zarządu S. L. odbędzie się konferencja przy udziale Prezesa Zarządu Wojewódzkiego S. L. ob. p. Podrygalla Stanisława.

Przybycie wszystkich aktywistów, członków Zarządów Kół S. L. i Zarządów Gminnych S. L. pod rygorem partyjnym obowiązku.

Baczność! Weterani Walk Rewolucji 1905 — 1918

W niedzielę, dnia 2 marca r. b. o godz. 10 rano, w Sali Konferencyjnej

PPS przy ul. Kopernika 6 odbędzie się walne roczne sprawozdawcze zebranie, przy udziale członka Głównego Zarządu, Obecność obowiązkowa.

Żywa Gazetka

Komitet Miejski PPS w Częstochowie, podaje do wiadomości wszystkich członków Komitetów Dzielnicowych i Kół Fabrycznych PPS, że w sobotę, dnia 1-go marca br. o godz. 17-ej, odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Kopernika 6 (Sala Konferencyjna) 1-sza uroczysta „Żywa Gazetka” dla członków.

W programie część artystyczna.

Komunikat Tow. Ogródków Działkowych

Towarzystwo Ogródków Działkowych w Częstochowie podaje do wiadomości pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w Państwowym Zakładach Pracy lub pod zarządem państwowym, w instytucjach państwowych, samorządowych i użyteczności publicznej, że posiada działki o

Studenci W.S.A.H. samorzutnie usuwają śnieg

W bieżącym roku zima jest bardzo ciężka. Przez dłuższy czas trwał mróz w wysokości nienotowanej w naszym kraju od dziesiątków lat, opady zaś śnieżne są tak wielkie, że istnieje nawet groźba powodzi w wypadku nagłej wyższej temperatury.

Podobnie jak w szeregu innych miast i w Częstochowie znaleźli się ochotnicy, którzy samorzutnie przedsięwzięli akcję usuwania śniegu.

W dniu 27 ub. m. po południu studenci WSAH zebrałi się na placu przed Zarządem Miejskim i rozpoczęli pracę przy przeko-

pywaniu zwalów śnieżnych. Pracujących było około 75 osób, w tym kilka kobiet.

Wraz z młodzieżą nie zawałał się wziąć do ręki łopaty i dyr. WSAH dr Braun.

Przykład pracujących studentów, którzy w ten sposób spełniali obowiązek obywatelski, powinien zachęcać do podziału na wszystkich mieszkańców m. Częstochowy.

Tylko wspólnym wysiłkiem całej ludności da się zapobiec groźbie powodzi i usunąć wiszące nad miastem niebezpieczeństwo.

Zespoły świetlicowe walczą o palmę pierwszeństwa

W ramach ogólnokrajowych eliminacji zespołów świetlicowych, istniejących i działających pod kierunkiem Związków Zawodowych, odbędzie się w Teatrze Miejskim w Częstochowie konkurs świetlicowy, organizowany

pow. 400 m² do wydzierżawienia na koloniach ogródków działkowych przy ul. Dąbrowskiego 86 (t zw. Zawadówka) przy ul. Mazowieckiej i Olsztyńskiej.

Sekretariat czynny w poniedziałki i czwartki w godz. od 9 — 12 i od 15 — 18 ul. Dąbrowskiego 14, oficyjna, II piętro.

Ofiary na Państw. Szkołę Spółdzielczą we Wrzosowej

Odpowiadając na wezwanie ob. Lesz czyńskiego Feliksa, ob. Prejs Czesław wpłaca kwotę zł. 300 na Państwową Szkołę Spółdzielczą we Wrzosowej.

Jednocześnie wzywa do przedłużenia łańcucha ofiar ob. Popczyka Zygmunta — kierownika Handlu Bydłem i Trzodą Chlewną „Rolnik” Pow. Spółdzielni Rodniczo-Handl. Samopomocy Chłopskiej w Częstochowie, ob. Błędowski Józef — kierownika Oddziału Spółdzielni „Rolnik” — w Krzepicach i ob. Maronia Zygmunta — kierownika Oddziału Spółdzielni „Rolnik” w Przyrowie.

Obywatele! Wszyscy na front akcji przeciwpowodzowej

Odezwa Prezydenta miasta

Prezydent m. dr. T. J. Wolański wydał odezwę nawołującą ludność do przedsięwzięcia czynności, związanych z usuwaniem śniegu. Z powodu silnych opadów śnieżnych i wobec możliwości szybkiego wzrostu temperatury istnieje w Częstochowie groźba powodzi.

Ponieważ powódź ta stałaby się niebezpieczną w kilku dzielnicach miasta klęską dla tysięcy ludzi oraz spowodowałaby zniszczenie w budynkach mieszkalnych, przeto wyłania się konieczność mobilizacji wszystkich obywateli do akcji zapobiegania powodzi.

Akcja ta w pierwszym rzędzie polega na usuwaniu śniegu z ulic, placów, podwórzy i ogródków, składania go na jak największe stosy, wywożenia do miejsc wskazanych, wyrównaniu lodu przed mostami, umocnieniu wałów i nasypów ochronnych oraz wykonywaniu innych prac przeciwpowodziowych.

W związku z tym wszyscy obywatele, na których ciąży obowiązek spełnienia zadań, związanych z ochroną przed klęskami, winni w poczuciu dobrze rozumianego obowiązku społecznego i obywatelskiego zgłaszać się łopatami i innymi narzędziami, niezbędnymi do usuwania śniegu do następujących punktów zbiorczych:

- 1) Wydział Techniczny Zarządu Miejskiego przy Al. N. M. P. 43.
- 2) Miejska Zawodowa Straż Pożarna ul. Strażacka.
- 3) Fabryka „Stradom”.
- 4) Fabryka „Częstochowianka”.
- 5) Piaski (Kucelin) barak przedszkolny.

Zgłaszający się do tych punktów będą kierowani przez delegatów Miejskiego Komitetu Przeciwpowodziowego do miejsc pracy zbiorowej.

Posiadacze mechanicznych i konnych środków przewozowych (samochody ciężarowe, furgony, furmanki, wozy) powinni w okresie trwania społecznej akcji przeciwpowodzowej oddać je do dyspozycji Miejskiego Komitetu Przeciwpowodziowego.

Zgłoszenia przyjmuje: Wydział Techniczny Zarządu Miejskiego tel. 14-76 i Miejska Zawodowa Straż Pożarna tel. 22-22, 22-23.

Wszyscy ci, którzy z ważnych powodów nie będą mogli bezpośrednią pracą fizyczną przyczynić się do usunięcia groźby powodzi, powinni złożyć przeciwpowodzową daryńską społeczność w formie dobrowolnych wpłat do Miejskiego Komitetu Przeciwpowodziowego (wpłaty przyjmują: Wydział Techniczny Zarządu Miejskiego i Miejska Zawodowa Straż Pożarna).

przez Powiatową Radę Związków Zawodowych.

Do konkursu zgłosiło się 5 zespołów tanecznych, 4 teatralne i 8 muzyczne oraz dwa chóry. Nadto przewidywane są występy solowe. Konkurs rozpocznie się punktualnie o godz. 8,30 rano w dużej sali Teatru Miejskiego. — Wstęp dla członków Związków Zawodowych za okazaniem legitymacji członkowskiej. Należy dodać, że zwycięskie zespoły zostaną zakwalifikowane do konkursu wojewódzkiego, a po ewentualnym zawodzie walczyć będą o palmę pierwszeństwa w Polsce.

Diżury lekarzy

W dniu 2 marca b. r. diżurują następujący lekarze: internista dr M. Łochina — Kordeckiego 2, chirurg dr Z. Słowik — Dąbrowskiego 17, dentysta dr M. Wisniet — 7 Kamienia 21, okulista dr J. Kulesza — Katedralna 7.

Diżury aptek

W tygodniu od dn. 24 lutego do dn. 2 marca diżurują następujące apteki: Sukc. P. Kozerskiego — II Aleja 26, Otrębskiego — ul. Wieluńska nr 18, oraz Ruppachla — ul. Narutowicza nr 170 tylko od godz. 8 — 19.

Roczne Walne Zebranie Częstochowskiego Towarzystwa Cyklistów i Motocyklistów

W niedzielę dnia 2 marca r. b. w lokalu Stow. Rzemieślniczego przy ul. Al. Kościuski 6, I piętro, o godzinie 14,30 w pierwszym terminie i o godzinie 15 w drugim terminie odbędzie się Roczne Walne Zebranie CTC i M. Członkowie klubu proszeni są o gromadnie przybycie.

DWIE PORĄKI CRACOVII W POZNANIU

Hokeiści mistrza Polski gościli w Poznaniu, przegrywając z Lechią 0:1 i 2:3. Cracovia wystąpiła w składzie osłabionym brakiem zawodników przebywających w Pradze.

CARDAL TRIUMFUJE W MARATONIE NARCIARSKIM

Maraton narciarski bieg na 50 km. o mistrzostwo Czechosłowacji wygrał został przez Cardala z SC Jilemnice, który osiągnął czas 3 godz. 53 min. 23 s. Startowało 59 zawodników, z których tylko dwóch odpadło w czasie biegu.

W Ednburgu odbyło się międzypaństwowe spotkanie w rugby Irlandia — Szkocja. Zwyciężyła Irlandia 3:0.

Nowy Jork. Na zawodach lekkoatletycznych w krytej-hall Amerykanin Doolis wygrał bieg na 1 milę ang. w czasie 4:12,7 min; szwedzki biegacz Gustafsson zajął czwarte miejsce.

Sport

Victoria na zakręcie

Odbyte w czwartek Nadzwyczajne Walne Zebranie KOS Victoria 1922 powzięło decyzję nieprzyjęcia regulaminu włościańskich związkowych klubów sportowych. Decyzja ta, zapadła po długiej i gorącej dyskusji nie pozbawionej wycieczek osobistych, równoznaczna jest z odłączeniem się klubu od fabryki „Union Textile” i rozpoczęciem przezeń bytu samodzielnego.

Zebrań przewodniczył ob. Gałos, sekretarował ob. Limbach, asesorami byli ob. ob. dyr. Mess i Hoffman. Trzy referaty na temat dalszego charakteru klubu wygłosili ob. ob. wicedyrektor Woźnicki, Kukulski i Kowalski; trzeba przyznać, że charakterystowały je rzeczowość oraz bezstronność, pomimo, iż mówcy reprezentowali przeciwne sobie prądy. Poza tym zabierali głos ob. ob. Tworowski, Kuczyński, Antzel, Krawczyński, Lichnowski, Liczberski, Piltz, Frączak, a replikował umiejętnie przedstawiciel Zaw. Zw. Włók. ob. Woronczuk.

Po zakończeniu dyskusji przystąpiono do tajnego głosowania; przeciwko przyjęciu regulaminu Zaw. Zw. Włók. opowiedziało się 40 osób, za przyjęciem 31 osób a 3 osoby wstrzymały się od głosowania.

Samodzielność Victoria stała się zatem faktem dokonany. Decyzja

powzięta w czwartek stwarza, rzecz zrozumiała, większy problem na przyszłość dla Victorii, aniżeli dla Włościańskich Związków Zawodowych; te ostatnie, rozporządzając wielkim materiałem ludzkim oraz funduszami powinnym wnet zorganizować przy pomocy fabryki „Union Textile” i na jej terenie klub sportowy o z góry zapewnionych warunkach rozwoju. Natomiast Victoria znalazła się w czasie najbliższym przed zagadnieniami reorganizacyjnymi i materialnymi. Teraz losy jej zależą od zapalu i wysiłku działaczy, którzy byli zwolennikami odłączenia się Victorii od fabryki, a obecnie będą musieli udowodnić, o ile tezy ich były słuszne.

PRZESUNIĘCIE TERMINU WALNEGO ZEBRANIA CKS-u

Zarząd Częstochowskiego Klubu Sportowego zawiadamia, iż ze względów technicznych Walne Roczne Zebranie odbędzie się nie 2 marca rb. lecz 9 marca rb. o godz. 10.30 w pierwszym zaś o godz. 11-tej w drugim terminie.

DZIECI ZWYCZAJCĄ BIEGU NA 18 KM.

Zakopane. W ostatnim dniu narciarskich mistrzostw Polski rozegrano 18 kilometrowy bieg otwarty i do kombinacji nonwesk'iej. Bieg zakończył się zwycięstwem akademickiego mistrza świata Dziedzica, który uzyskał czas 1 g. 26 m. 59 s., drugim był Kwapien 1 g. 28 m. 51 s., 3) Tajner (Watra Cieszyn), 4) Krzeptowski, zwycięzca konkursu skoków. Kula przyszedł dopiero na 26 miejscu, a za nim Gąsienica-Ciaptak.

W punktacji biegu złożonego pierwsze miejsce zajął Dziedzic (nota 443,7), 2) Krzeptowski, 3) Tajner (Watra), 4) Kwapien. 5) Węzorek (Śląsk), 6) Kula. 7) Gąsienica-Ciaptak.

W punktacji biegu złożonego pierwsze miejsce zajął Dziedzic (nota 443,7), 2) Krzeptowski, 3) Tajner (Watra), 4) Kwapien. 5) Węzorek (Śląsk), 6) Kula. 7) Gąsienica-Ciaptak.

NOWE WŁADZE CZARNYCH

Na Wałnym Rocznym Zebraniu Klubu Sportowego Związku Walki Młodych Czarni Radomsko wybrano nowe władze, które ukonstytuowały się następująco:

Prezes — ob. Węzorek Jan, wiceprezesi ob. ob. prof. Zaklirski Otto i prof. Poświat Kazimierz, sekretarz ob. Wolski Władysław, zastępca — ob. Dąbrowski Henryk, skarbnik — ob. Pletrzak Kazimierz, zastępca — ob. Drzazga Józef, gospodarz — ob. Gnoński Edward, zastępca ob. Gnoński Jerzy, komisja rewizyjna — ob. Architekt Jan, Lipiński Tadeusz i Malak Józef, kierownik sportowy — ob. Architekt Jan.

51,56 mtr. W RZUCIE MŁOTEM PRZY 6 ST. MROZU

Słynny młotacz szwedzki Erik Johansson inaugurował swój sezon 1947 r., rzucając młotem 51,56 m przy 6 st. mrozu.

Na bibliotekę PPR w Częstochowie

Na wezwanie ob. Słomskiego Stanisława ob. Pisarski Kazimierz wpłaca zł. 500, i apeluje do wszystkich tych, którzy rozumieją, jak ważną jest biblioteka, aby poparli ten wniosek cel.

Na wezwanie ob. Słomskiego Stanisława ob. Sztapka wpłaca zł. 500 i powołuje do podtrzymania łańcucha, ob. ob. Makowskiego Stanisława, Kozłowski Andrzeja i Włodarczyka Antoniego.

Na wezwanie ob. Słomskiego Stanisława wpłaca zł. 350 Krawczyk Julian i powołuje ob. ob. Dr. Maciejewskiego Władysława.

Na wezwanie ob. Słomskiego Stanisława, Ilski Leszek wpłaca zł. 500 i powołuje ob. ob. Hertz Jana, Borysek Stefana, Szadurskiego Stanisława, Jędrzyk Feliksa, Parcera Władysława, Ordona Józefa, Kobielskiego Stefana, Niedomańskiego Teodora, Zięcine Stanisława i ob. Dr. Łukasika.

Na wezwanie ob. Słomskiego Stanisława, Keller Kazimierz wpłaca zł. 500 i powołuje ob. Chmaruka Mikołaja, Zagzila Mieczysława, Krawczyka Mariana, Hermana Władysława, Trzcinińskiego Hilarego i Germań Bronisława.

Na wezwanie Przybylskiego Leonarda, ob. Bodzichowski Zdzisław wpłaca zł. 500 i powołuje ob. ob. Węzorka Stefana, Golachowskiego Henryka, Pościęcha Zygmunta, Bujakowskiego Piotra, Kępkę Pawła, i Freusa Antoniego.

Na wezwanie Klina Dawida, Tobiasz Gerson, wpłaca zł. 500 i powołuje ob. Katza Henryka, Allmana Janka, Gelbera Salka, Fradrycha Hilarego, i Libermana Haskiela Pieniadarze należy wpłacać do Banku Gospodarstwa Spółdzielczego na konto 353, Aleja Nr 28.

Z życia kulturalnego

Koncert orkiestry miejscowego Pułku Piechoty

Orkiestra Miejsowego Pułku Piechoty w Częstochowie, daje koncert orkiestry dętej w dniu 2 marca 1947 roku o godzinie 11-tej w sali Kina „Wolność”.

Sprzedż biletów w kasie kina „Wolność”.

TEATR WIELKI

„PRZYJACIEL NADEJDZIE WIECZOREM”

Sobota Dzisiaj w sobotę 1 marca b. r. o godz. 19.15 oraz jutro w niedzielę 2 bm. o godz. 15.30 i 19.15 w 3 etnie wystawiona, doskonała grana, rewelacyjna, ciesząca się ogromnym powodzeniem sztuka w 3 aktach francuskiej spółki autorackiej Compagnie i Noe'go w tłumaczeniu St. Ostojki p. t. „Przyjaciel nadejdzie wieczorem”. Udział biorą: Pachonka, Kwiatkowski, Piński i Szymkowski nie czele promierowej obsady. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera. Inscenizacja i reżyseria Artura Kwiatkowskiego.

„Cień”

Słynna sztuka w 3 aktach Dario Nicodemi'ego pod powyższym tytułem będzie następną premierą w Teatrze Wielkim. Próby z udziałem i pod kierunkiem Artura Kwiatkowskiego w pełnym toku.

TEATR KAMERALNY

„DAR POŃANKA”

Sobota Dzisiaj w sobotę 1 marca o godz. 19.15 oraz jutro w niedzielę 2 bm. o godz. 15.30 i 19.15 uroczą komedia w 3 aktach p. t. „Dar pońanka”. Udział biorą: Korolewicz i Seibor na czele promierowej obsady. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera. Reżyseria Władysława Seibora. Będzie to przedostatnie przedstawienie tej premiej, cieszącej się wyjątkową frekwencją sztuki.

„Kadna historia”

W Teatrze Kameralnym odbywają się końcowe próby następnej premiej, która będzie komedia w 3 aktach Callavetta i Piersa pod powyższym tytułem. Przedstawiana tę „Historię” reżyseruje Tadeusz Krotke, który zarządem gra główne komedia rolę mekka. Komedia otrzymała po raz tym doborową obsadę. Miejsce sceniczne przygotowuje Wł. Wagner.

Koncert popularny

Jutro w niedzielę 2 marca odbędzie się w Teatrze Kameralnym o godz. 12 ej w południu przepiękny koncert z udziałem Miejskiej Orkiestry Symfonicznej pod dyrekcją St. Jarzębskiego oraz Józefa Idziora — tenora, który z towarzyszeniem orkiestry wykona cały szereg pieśni i arii. W programie utworzy Czajkowskiego, Fillecha, Griega, Händla, Messaereta i Mendelssohna.

Jutrzejmy koncert wywołał w naszym mieście szczególne zainteresowanie ze względu na debiut śpiewaczy znanego artysty.

Bilety do nabycia w kasie Teatrów od godz. 10-ej do 18-ej i od 15-ej do rozpoczęcia przedstawień. W niedzielę bez przerwy. Tel. kosy 21 61.

Program kin

Kino „Polonia” od dnia 28 lutego 47 r. wyświetla film p. t. Znaczeniowy świat. Fantazja muzyczno-słowna. Dodatek: światła i złoty dzień oca w pałacach bywał magnatów łódzkich.

Prezentacja: o godz. 16-aj, 18-aj i 20-aj w niedzielę i święta początek pierwszego seansu o godz. 14 ej.

Oszczędzając węgiel przyspieszasz odbudowę Kraju

Encyklopedia radiowa
W ub. czwartek Polskie Radio na fali Warszawa II nadało pierwszą audycję z cyklu „Encyklopedia radiowa”.

Największe lasy w świecie
Największe lasy, jak się zdaje, znajdują się w Afryce Środkowej.

Lasy w prowincji Quebec i Ontario
Lasy w Kanadzie liczą 2.700 km. długości na 100 km szerokości.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI
Niedziela
6.57 Sygnał czasu. 7.05 Muzyka. 8.00 Dziennik poranny.

przy mikrofonie 18.15 „5 minut poezji”
18.20 Audycja wojskowa, 18.50 Z życia kulturalnego.

URZĘDOWE OZWIESZCZENIA

L. dz. Apr. 146/47
OGŁOSZENIE
W ślad za ogłoszeniem umieszczonym w „Głosie Narodu” z dnia 13.II br. Wydział Apropwizacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Częstochowie podaje do wiadomości, że wszystkie sklepy rozdzielcze rozpoczynają z dniem 3.III br. wydawanie następujących artykułów żywnościowych na karty zaopatrzenia z nadrukiem „Luty 1947”.

„Gospoda Spółdzielcza”
Spółdzielnia z odp. udz. w likwidacji
CZĘSTOCHOWA, Aleja Najśw. Maryi Panny Nr 22
przez swych likwidatorów:
Dąbrowskiego Alojzego zam w Częstochowie ul. Sułkowskiego 9 i Górniaka Lucjana zam. w Częstochowie ul. Waszyngtona 47

o zgłaszanie swoich uzasadnionych pretensji
na piśmie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia pod adresem likwidatora Dąbrowskiego Alojzego Częstochowa Al. N. M. Panny Nr 24 - Biuro „Społem” F-ka Marmolady z tym, że niezgłoszone w podanym wyżej terminie wiarygodności nie będą przy likwidacji rozpatrywane.

ZGUBY
Zgubiono dowody osobiste, otwierające karty rejestracji wojskowej wydaną przez RKU, w Częstochowie na nazwisko Pala Zygmunta.

Zgubiono książkę Ubezpieczalni Społecznej wydaną na nazwisko Kłodziejezyk Antoni, zam. wiceś Łojki.

Zgubiono kartę rejestracji kartę rejestracji wojskowej wydaną przez RKU, w Częstochowie na nazwisko Kochańczyk Jan.

Skradziono książeczkę wojskowa, dowodu osobiste, kartę rzemieślniczą, kartę rejestracji wojskowej wyd. przez RKU, Częstochowa na nazwisko Waszyński Piotr.

Zgubiono metrykę urodzenia i metrykę ślubu, oraz inne dowody na nazwisko Mekarska Zofia.

Zgubiono świadectwo ukończenia szkoły na nazwisko Głowacka Krysztyna.

Uczelnicy znalazła jednego buta z cholewą przesycony jest o zwrot za wynagrodzeniem, Warszawa 122, Boruń.

Zgubiono książkę Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Klecha Jan.

Zgubiono kartę rejestracji wojskowej wydaną przez RKU Częstochowa, oraz książkę Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Gębuz Kazimierz.

Zgubiono książkę Ubezpieczalni Społecznej wydaną na nazwisko Ciszowski Jan.

WOLNE POSADY
Dwie dziewczyny, oraz chłopiec do koni potrzebni do gospodarstwa. Wiadomość: Wysockiego 30, lub Kopernika 13, sklep.

Potrzebna kucharka i pomocnica domowa. Nerutowicza 174.

Czaladnik kowalski i pomocnik potrzebni zaraz. Garibaldiiego 6/8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny. Piekarnia Narutowicza 190.

Pomoc domowa ze znajomością kuchni przyjme. Aleja 38, m. 9.

Potrzebni zaraz dwaj fryzjerzy i jedna fryzjerka - manucurzystka.

Potrzebny czeladnik krawiecki na grube sztuki. Utrzymanie na miejscu. Przedbórz, Garbocciak.

Potrzebni dwaj stolarze. Warszawska 21, Zakład Stolarski, Sobański.

Potrzebna panienka do pomocy domowej, wycucie w zamian szybia i zaplacie. Aleja 61, m. 8.

Do koni i gospodarstwa potrzebny furman. Zgłoszenia Aleja 30, F-ma Radwańska.

Przyjmę chłopca do pracy. Wiadomość Wilsona 34, Smolucha.

Przyjmę maszynistkę na swetrowa Pracownia Trykotarska M. Starek, Aleja nr 1, m. 24.

Potrzebny chłopiec do konia. Chłopickiego 194, Organa.

Zjednoczenie Kopalni Rudy Żelaznej zaprasza od zaraz referentki Opieki nad Matką i Dzieckiem oraz dwóch buchalterów. Podania należy składać osobiście do Wydziału Administracyjnego Częstochowa, Kościuskiego 14a.

Potrzebne panienki umiatające szyć torby. Warunki dobre. Zgłaszać się Garncarska 46, m. 14.

Posad poszukują

Szofer-mechanik przyjmę posadę. Zaskawe oferty do PAP, dla „Szofera”.

Sprzedaz

Tapczan sprzedam. Wiadomość Aleja 73-9.

Sprzedam większą motorową Wiadomość: Kilińskiego 3, Pracownia Cukierników.

Do sprzedania maszyrna meska „Singers” Aleja 61, m. 8.

Potrzebna pomoc domowa, ul. Nińska 19 (Ostatni Grosz), tel. 11-83.

Potrzebna pomoc domowa. Wiek obojętny